

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 5P/59/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6615213766
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Kristína Glezgová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2017:6615213766.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Kristínou Glezgovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa F. Q., V.. XX.XX.XXXX, P. D. N., E. I.N. J. K., V.. XX.XX.XXXX, B. P. Š. Č.. X, X., O. J.. F. H., D., T. T. B..H.. R. XX, XXX XX K., N. Y. Q., V.. XX.XX.XXXX, B. P. Y. Č.. XX, XXX XX Á., O. J.. R. R., D., T. T. R.. I. XX, XXX XX K., maloleté dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

I. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 9P/40/2015-24 zo dňa 18.08.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť 28.08.2015 čo do výroku o zverení maloletej F. Q., V.. XX.XX.XXXX, do osobnej starostlivosti otca ako aj výroku o výživnom a z v e r u j e maloletú F. Q., V.. XX.XX.XXXX, do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov tak, že:

II. Otec Y. Q. j e p o v i n n ý zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú F. počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku každý páry týždeň od piatka od 15.00 hod. do piatka do 15.00 hod. tak, že si prevezme maloletú v stanovenej dobe spreď budovy školy a vráti ju v stanovenej dobe do školského zariadenia.

III. Matka J. K. j e p o v i n n á zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú F. počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku každý nepárny týždeň od piatka od 15.00 hod. do piatka do 15.00 hod. tak, že si prevezme maloletú v stanovenej dobe spreď budovy školy a vráti ju v stanovenej dobe do školského zariadenia.

IV. Každý z rodičov j e p o v i n n ý odovzdať maloletú F. do osobnej starostlivosti druhého rodiča s osobnými vecami a riadne ju na styk s druhým rodičom pripraviť.

V. Otec j e p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej F. výživným v sume 100,-Eur mesačne počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku.

VI. Takto určené výživné j e otec p o v i n n ý zasielať k rukám matky vždy mesačne predom do 20. dňa toho ktorého mesiaca.

VII. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka sa podaným návrhom domáhala zverenia maloletých detí J. D. F. do jej osobnej starostlivosti z dôvodu, že syn žije v jej domácnosti a dcéra síce žije v spoločnej domácnosti s otcom, ale podľa jej názoru otec nemá vytvorené vhodné životné podmienky na bývanie, pretože na jeho rodinnom dome sa vykonáva celková rekonštrukcia a tým je sťažený život dieťaťa. Maloletá F. navštevuje lekára, nakoľko

má vrodennú chybu dolných končatín a tieto návštevy by chcela vykonávať s dieťaťom ona. Spolu s manželom má vytvorené vhodné podmienky na výchovu oboch maloletých detí.

2. Otec v konaní s návrhom nesúhlasil s poukazom na to, že matka nemá vytvorené vhodné podmienky na bývanie, pretože býva v nevyhovujúcich bytových pomeroch a spolu s ňou v byte býva aj jej manžel a jeho tri maloleté deti. Trval na tom, aby maloleté deti J. a F. ostali naďalej v jeho osobnej starostlivosti.

3. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 5P/59/2015-69 zo dňa 12.02.2016 bol maloletý J. Q. zverený do osobnej starostlivosti matky a otcovi bolo určené výživné v sume 60,-Eur mesačne. Návrhy matky na zverenie maloletej F. do jej osobnej starostlivosti súd zamietol a určil jej výživné na maloletú F. v sume 40,-Eur mesačne. V ďalšom bol upravený styk matky s maloletou F. každý piatok od 15.00 hod. do nedele do 17.00 hod.. Súd uložil obom rodičom výchovné opatrenie podrobiť sa psychologickému poradenstvu.

4. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie dňa 26.02.2016 matka v časti výroku o zamietnutí jej návrhu na zverenie maloletej F. do jej osobnej starostlivosti ako aj vo vzťahu so súvisiacimi výrokmi o výživnom a styku s maloletou dcérou. Rozsudok v časti týkajúci sa výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému J. odvolaním napadnutý nebol a nadobudol právoplatnosť. Matka odvolanie odôvodnila tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. a súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a tiež súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Matka konkrétne uviedla, že k rodičovskej dohode o zverení detí otcovi pristúpila po dlhotrvajúcich úvahách a snahe vynechať maloleté deti zo vzájomných problémov ich rodičov, predovšetkým nepodrobiť ich účasti v súdnom konaní. Tomu predchádzal prísľub otca detí, že jej v styku s deťmi nikdy nebude brániť a že napriek oddelenému spoluzitiu sa na výchove detí budú podieľať rovnakou mierou. Po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku jej otec stretnutia s dcérou obmedzil. Keď sa snažila s dcérou stretávať aspoň v škole, otec prikázal pedagógom, aby stretnutia neumožnili. Napriek zákazu v ranných hodinách dcéru v škole navštevovala, keďže má za to, že v tomto veku dieťa matku veľmi potrebuje. F. sa stretnutiam vždy teší, prejavujú si vzájomnú lásku. Postupom času si všimla, že dcéra chodí do školy neupravená, v špinavom ošatení, s neučesanými vlasmi, čo jej ako matke dieťaťa vadí, a preto jej takmer každé ráno do školy odnesie čisté oblečenie. Vzniknutý stav pramení z toho, že otec dieťaťa žije v domácnosti so svojou matkou, ktorá má 82 rokov, je chorá a nedokáže dostatočne zabezpečiť tzv. „ženské“ práce. Otec vykonáva náročné povolanie starostu obce, ktoré ho časovo obmedzuje na úkor starostlivosti o maloletú. Dcéra jej hovorí, že musela ísť s otcom na pracovné stretnutie v popoludňajších hodinách, pretože ju nemal s kým nechať. Aj tento reálny zážitok dieťaťa je dôkazom toho, že otec pre vysoký vek a nepriaznivý zdravotný stav nedôveruje svojej matke v otázke starostlivosti o maloletú. Maloletá tiež spomínala, že keď bola doma iba so svojou starou matkou, ušla k susedom, čo si nikto nevšimol. Útek dieťaťa svedčí o tom, že dieťa sa v spoločnosti starej matky necíti dobre, nudí sa a útek maloletej z domu považuje za veľké riziko. Práve eliminovanie rizík je jednou z úloh starostlivosti o dieťa, ktorú v prípade F. má zabezpečovať jej otec. Za nevhodné pre maloleté dieťa považuje aj to, že otec maloletú často berie do miestneho pohostinstva, čo bolo potvrdené aj svedeckou výpoveďou R. Š.. S dcérou sa snaží pravidelne kontaktovať aj telefonicky, avšak neraz neúspešne, keďže maloletá nemá vlastný telefón a používa otcov, ktorý má slabý signál. Pokiaľ volá na pevnú linku, málokedy sa stane, že jej telefón niekto zdvihne. Napriek uvedenému súd v rozsudku konštatoval, že u otca sú vytvorené vhodnejšie podmienky pre výchovu maloletej F., vrátane zabezpečenia stability výchovného prostredia. Súd pritom zrejme vychádzal zo stanoviska kolízneho opatrovníka maloletých detí, ktorý však v jej domácnosti nevykonal miestne šetrenie za účelom zistenia vhodnosti podmienok na výchovu maloletej F.. Z absencie šetrenia vychádza aj nepravdivé tvrdenie o tom, že býva v suteréne rodinného domu v X. s malými oknami, čo vyhovuje skôr bývaniu dočasného charakteru. Toto sa nezakladá na pravde, pretože už v návrhu na začatie súdneho konania dňa 18.09.2015 uviedla, že spolu s manželom obývajú trojizbový byt vo vlastníctve rodičov jej manžela, o čom predložila výpis listu vlastníctva a čestné prehlásenie rodičov jej manžela. Chýbajúce miestne šetrenie znevýhodnilo vykreslenie jej podmienok na výchovu maloletej a naopak zvýhodnilo podmienky otca, pretože pokiaľ by bolo šetrenie vykonané, bolo by zistené, že rekonštrukcia rodinného domu otca k dnešnému dňu nie je ukončená. Maloletá F. obýva miestnosť, ktorá má slúžiť ako kuchyňa stým, že bude mať vlastnú izbu v podkroví, avšak s výstavbou podkrovia sa ku dnešnému dňu ani nezačalo. Kuchyňa nie je súčasťou rodinného domu, na varenie sa používa letná kuchynka. Pre maloletú F. je v jej bydlisku pripravená samostatná izba. Maloletá má veľmi dobré

vzťahy so všetkými deťmi žijúcimi v ich domácnosti. V domácnosti otca nie sú iné deti ani v susedstve, teda maloletá nemá ani kamarátku. Za nedostatok dokazovania prvostupňového súdu považuje aj to, že nebolo vykonané znalecké dokazovanie, hoci maloletá F. pri stretnutiach s ňou hovorí, že chce bývať s ňou a bratom J.. Pokiaľ zástupkyňa kolízneho opatrovníka s maloletou F. vykonala pohovor, bolo to za účasti otca a dieťa nemohlo prejaviť slobodné rozhodnutie. Z týchto dôvodov navrhla vo veci vykonať znalecké dokazovanie. Matka žiadala, aby súd rozsudok okresného súdu v častiach napadnutých jej odvolaním zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, vykonal znalecké dokazovanie a v prípade preukázania ňou tvrdených skutočností zveril maloletú F. Q. do jej osobnej.

5. K podanému odvolaniu sa otec maloletého dieťaťa nevyjadril.

6. Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol k namietanej absencii miestneho šetrenia, že majú za to, že pomery na strane otca boli prešetrené dňa 16.07. a 09.10.2015. Prešetrenie pomerov na strane matky bolo vykonané dňa 16.07.2015 V. D. X., R. I. Š. XXX/XX, kde bol prítomný v tom čase partner matky dieťaťa R. K.. V tom čase rodina žila v podnájme v bytovej jednotke, ktorého vlastníkom je L. Y., P. X.. Najnižšie podlažie rodinného domu je zapustené z 2/3 v zemi. Okná miestností majú rozmery cca 40cm x 80 cm, na základe čoho bolo konštatované, že bytová jednotka sa nachádza v pivničných priestoroch. Následné šetrenie v domácnosti matky bolo vykonané dňa 18.01.2016 na adrese X. z dôvodu, že rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/12/2013-73 zo dňa 04.06.2013 súd nariadil nad maloletými deťmi L., T. D. R. K. výchovné opatrenie - dohľad. Z ich pohľadu bytové pomery nie sú dôvodom pre zverenie maloletej F. do starostlivosti otca. Vo veci bol vykonaný pohovor s maloletou F. dňa 16.07.2015 v domácom prostredí, ale bez prítomnosti otca, kedy maloletá uviedla, že chce ostať žiť s otcom a matku chce navštevovať. Šetrenia a pohovor boli vykonané bez predchádzajúceho upovedomenia otca maloletého dieťaťa. Následne súd vypočul maloletú F. na súdnom pojednávaní dňa 11. 01. 2016. Na základe uvedeného, kolízny opatrovník nenavrhol znalecké dokazovanie, keďže že maloleté dieťa bolo opakovane vypočuté a nie je v jeho záujme, aby sa porobilo znaleckému dokazovaniu. Preto trvá na svojich vyjadreniach a navrhuje odvolanie matky zamietnuť.

7. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č. k. 14CoP/23/2016-93 zo dňa 29.04.2016 zrušil rozsudok okresného súdu vo výrokoch týkajúcich sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej F. Q. a vo výroku o náhrade trov konania a v tejto časti vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prisvedčil odvolateľke, že rozhodnutie okresného súdu v napadnutej časti trpí označenými vadami. Zároveň uviedol, že pokiaľ súd ustálil, že u otca sú vytvorené vhodnejšie výchovné podmienky pre výchovu maloletej vrátane zabezpečenia stability výchovného prostredia, tento svoj záver žiadnym spôsobom nezdôvodnil. Z tohto dôvodu možno pričítať odôvodneniu rozsudku prvostupňového súdu aj vadu nepreskúmateľnosti, ktorá zakladá dôvod pre zrušenie prvostupňového rozsudku v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p.. Najmä však prvostupňový súd nedostatočne zistil skutkový stav. Je nepochybné, že kolíznym opatrovníkom nebola podaná žiadna správa o šetrení pomerov u rodičov maloletého dieťaťa a ani správa o vykonanom pohovore v priebehu konania. Tomuto nasvedčujú skutočnosti uvádzané kolíznym opatrovníkom, že pomery u otca vrátane vykonaného pohovoru s maloletým dieťaťom boli preskúmané a vykonané ešte pred začatím súdneho konania. Šetrenie u matky maloletého dieťaťa bolo vykonané v súvislosti s vecou, ktorá nie je predmetom tohto konania, ale súvisí s otázkou realizácie dohľadu nad maloletými deťmi manžela matky. Zároveň z podaného odvolania vyplýva, že pomery a to predovšetkým bytové pomery u matky už v čase rozhodovania boli iné, než z akých vychádzal pri rozhodnutí súd prvostupňového súdu, aj keď bytové pomery sami o sebe sú iba jedným z kritérií pri rozhodovaní súdu v otázke zverenia maloletého dieťaťa. Odvolací súd tiež poukázal na výpoveď svedkyne R. Š., ktorou bola spochybnená náležitá starostlivosť otca o maloleté dieťa. Prvostupňový súd sa však s touto námietkou žiadnym spôsobom nevysporiadal, pričom z obsahu spisu tiež vyplýva, že bližšie ani neskúmal, či otec maloletého dieťaťa zabezpečuje maloletej F. náležitú osobnú starostlivosť s prihliadnutím na tvrdenia, že aj s maloletým dieťaťom navštevuje miestne pohostinstvo. Odvolací súd ďalej poukázal na to, že hoci právny zástupca otca uviedol, že matka už aj vzhľadom na svoju pracovnú dobu nie je schopná zabezpečiť dieťaťu potrebnú pravidelnosť, v konaní pred prvostupňovým súdom vôbec nebola zistená pracovná doba matky u nového zamestnávateľa. S prihliadnutím na uvedené konštatoval odvolací súd, že prvostupňový súd nedostatočne zistil skutkový stav. V ďalšom konaní považoval za potrebné venovať náležitú pozornosť šetreniu pomerov maloletého dieťaťa a obidvoch jeho rodičov aj prostredníctvom vykonania šetrenia kolíznym opatrovníkom v mieste bydliska otca a matky maloletého dieťaťa, opakovaným vykonaním pohovoru kolízneho opatrovníka s maloletým

dieťaťom, ktorý bude smerovať aj k otázke zabezpečovania osobnej starostlivosti o maloleté dieťa otcom ako aj matkou a vzťahom maloletého dieťaťa ku každému z rodičov. Tiež uložil povinnosť zistiť pracovnú dobu oboch rodičov, ďalej to, ktorý z rodičov ako zabezpečuje alebo je schopný zabezpečiť starostlivosť o maloleté dieťa v čase plnenia pracovných povinností, zistiť okolnosti o tvrdených návštevách pohostinstva zo strany otca vrátane návštevy pohostinstva otca s maloletým dieťaťom. V prípade, že takto doplnené dokazovanie nebude dostatočným podkladom pre rozhodnutie o návrhu matky, úlohou prvostupňového súdu bude vo veci nariadiť znalecké dokazovanie na zistenie, u ktorého z rodičov existujú lepšie osobnostné predpoklady pre riadnu výchovu a zabezpečenie všestranného vývoja maloletého dieťaťa do budúcnosti.

8. Okresný súd Lučenec vo veci vyžiadal správu zo Základnej školy L. V. K., ktorú maloletá navštevuje a vyžiadal od účastníkov konania návrhy na doplnenie dokazovania. Súd následne pribral vo veci znalkyňu z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí a poradenská psychológia Y. R. X. za účelom zistenia citových väzieb maloletej F. k matke a otcovi, osobnostných vlastností oboch rodičov, postojov dieťaťa k rodičom a zistenia predpokladu jednotlivých rodičov na vytvorenie vhodného prostredia na výchovu maloletého dieťaťa a na úprave styku rodičov k maloletej. Znalkyňa Y. R. X. v konaní vypracovala znalecký posudok č. X/XXXX dňa 11.11.2016 v ktorom uviedla, že sa oboznámila so spisom, so zdravotnou dokumentáciou oboch rodičov dieťaťa, vyšetrila maloletú F. Q. ako aj jej rodičov J. K. D. Y. Q.. Taktiež sa oboznámila s vyjadreniami ÚPSVaR Lučenec. Znalecké vyšetrenie sa uskutočnilo v Psychologickej ambulancii v P. P. E. XX.XX.XXXX. Na vyšetrenie sa dostavil otec dieťaťa a matka spolu s maloletou F., ktorí počas vyšetrenia so znalkyňou riadne spolupracovali. Maloletá F. o sebe uviedla, že býva v Y. a aj v X.. V Y. býva s otcom a v X. s mamou, lepšie sa jej býva v X.. Chodí do ZŠ K. na V. C. E. X.A. B.. Učí sa dobre, najradšej má matematiku. Chodí na výtvarný krúžok a na jogu. Na otázku, prečo rodičia nebývajú spolu uviedla, že "maminka bola smutná, už ju ocinko nechce. Ocinko má priateľku a maminka má druhého muža. Ocinkova priateľka I. sa správa ku nej dobre". Matkin manžel R. R. XX-I. T., XX-I. L. D. XX-I. R.. T. veľkým R. vychádza dobre, chodia vonku, boli aj na HD. Aj s L. vychádza dobre, ale niekedy sa pohádajú. Najväčší problém je so T., niekedy aj s jej bratom R.. Na otázku, kto sa s ňou učí, uviedla, že na Y. otec a matka v X.. Rada sa učí s oboma. Do P. prišla s matkou preto, že včera ju matka prišla zobrať autom na Y., ale otec zamkol izbu, takže si nemohla zobrať ortézu. Na jednej nohe má ortopedické topánky, majú jej prísť ešte zimné topánky a sandálky, ktoré bola vyberať s matkou. Na ďalšiu otázku uviedla, že by chcela byť viac u matky. Z výsledkov psychodiagnostického vyšetrenia dieťaťa vyplýva, že maloletá nad zadanými úlohami pracuje rýchlo, povrchno, uplatňuje metódu pokus - omyl, absentuje induktívno-deduktívne spracovanie, myšlienkové postupy sú ovplyvnené zníženou usudzovacou kvalitou myslenia, taktiež zníženou kvalitou koncentrácie pozornosti a v neposlednom rade aj zníženou osobnostnou zaangažovanosťou na riešení úloh. Vplyvom týchto faktorov je aktuálny intelektový výkon v hornom pásme podpriemeru.

9. Znalkyňa uviedla, že preštudovaním spisového materiálu, zdravotnej dokumentácie, klinickým pozorovaním, cielenými rozhovormi a psychodiagnostickým vyšetrením účastníkov konania vykonala znalecké dokazovanie, pričom dospela k nasledovným záverom:

10. K otázke, aké sú citové väzby maloletej F. k rodičom konštatovala, že maloletá rodinných členov zaraďuje do nasledovnej hierarchie: "maminka, ocinko, brat Q., ja F., R./maminkin muž, malý R., L., T.", čo poukazuje na to, že maloletá F. za najdôležitejšie vzťahové osoby považuje svoju matku, otca a brata J., zároveň dieťa do rodinných vzťahov už infiltrovalo aj súčasného manžela matky a jeho deti. Najsilnejšie pozitívne vzťahy má dieťa k matke, ide o vyváženosť v pozitívnom vzťahu od matky k dieťaťu aj od dieťaťa k matke. K osobe matky dieťa vzťahuje aj svoje prania a pocity nešťastia: "Priala by som si, aby ma táto osoba mala viac rada", "kvôli tejto osobe som niekedy nešťastná", "tejto osoby/matky je mi niekedy ľúto". K otcovi dieťa viaže v porovnaní s matkou výrazne menej pozitívnych vzťahov a tieto tvoria vo významnej prevahe vzťahy, ktoré prichádzajú od otca k dieťaťu, samotné dieťa k otcovi viaže len jedinú kladnú citovú väzbu: "s touto osobou je zábava". Dieťa otcovi vyčíta dôraz na školské povinnosti: "táto osoba/otec ma stále núti do učenia", "táto osoba/otec sa niekedy na mňa hnevá", "táto osoba ma často trestá pre zlé známky". Vo vzťahu dieťaťa k bratovi J. je prezentovaný len negatívny vzťah: "táto osoba ma dosť bije, príliš často ma trestá, mám pred ňou strach, najviac doma kričí". Vzťah k súčasnému manželovi matky je maloletou prezentovaný ako ambivalentný s ojedinelým zastúpením jedného kladného a jedného záporného vzťahu. Výrazný je extrémne negatívny vzťah k T. - dcére matkinho manžela, k ostatným deťom je pozitívne sytený vzťah k L. D. Q. R..

11. K osobnostným vlastnostiam rodičov zo znaleckého posudku vyplýva, že u otca dieťaťa ide o osobnostný typ s miernou prevahou extravertzie, s primeranou schopnosťou introspekcie, bez subjektívne prežívanej emočnej lability. V prístupe k podávaniu informácií o sebe otec pri znaleckom vyšetrení cenzuruje svoje odpovede. Je prítomné len minimálne zastúpenie depresívneho prežívania. Otec dieťaťa má úsilie dosiahnuť viac, než je vo svetle jeho súčasných funkčných kapacít rozumné. Má tendenciu ekonomizovať svoje úsilie pri riešení situácií a opatrne i konzervatívne sa v týchto situáciách orientovať. Ak sa táto tendencia objavuje v každodennom správaní, pravdepodobnosť zlyhávania v dosahovaní cieľov sa zvyšuje a medzi dôsledky týchto zlyhaní patria zážitky frustrácie z nesplnených cieľov. U otca dieťaťa je naznačený neobvyklý dôraz na konvenčnosť alebo správnosť. V záťažových situáciách môže byť náchylný k menej sofistikovanému mysleniu a k menej modulovaným emočným reakciám, čo môže viesť k ťažkostiam v prispôbovaní sa. Vo svojom štýle rozhodovania alebo riešenia problémov je nekonzistentný. Osoba otca má vážne konflikty týkajúce sa sebaobrany a sebahodnoty, preto je veľká pravdepodobnosť výkyvov nálad a problémov v správaní. Skôr je orientovaný na okolie a sebaobrazu nevenuje pozornosť. Toto obmedzenejšie sebauvedomovanie niekedy slúži veľmi negatívne v rozhodovaní a riešení problémov a zakladá potenciál pre problémy vo vzťahovaní sa k druhým. Otec dieťaťa si uvedomuje a prejavuje svoje potreby blízkosti odlišným spôsobom než väčšina ľudí. V interpersonálnych situáciách je konzervatívnejší, viac sa zaoberá osobným priestorom a čo sa týka tvorby a udržiavania blízkych emocionálnych väzieb, je obozretnejší.

12. U matky dieťaťa ide o vyvážený extra-introvertívny typ osobnosti, priemerná je schopnosť introspekcie, mierne zvýšená emočná lability. U matky dochádza k zjednodušeniu podnetového poľa, pričom môže reagovať správaním, ktoré môže byť menej účinné z hľadiska požiadaviek situácie a niekedy postupuje aj proti sociálnym očakávaniam. Ide o obranný proces, ktorý môže byť produktom vývojových skúseností. V prípade matky dieťaťa ide pravdepodobne o dôsledok pocitu sociálnej deprivácie a nadmerného zaujatia uspokojovaním potrieb najmä v súčasnom období, keď chce uchrániť svoju rolu matky. V popredí je vplyv vyvíjajúceho štýlu. Tieto ťažkosti pravdepodobne pramenia z neistoty v pre ňu neznámej situácii obsiahleho testového skúmania. U matky zostáva však sklon správať sa spôsobom, ktorý je v zhode so spoločenskými požiadavkami alebo očakávaniami. U matky dieťaťa je naznačená limitovanosť dostupných zdrojov, lepšie funguje v prostredí, ktoré je dobre štrukturované a jednoznačnejšie. Vkladá značnú energiu do zastavenia afektu. Obvykle to vyžaduje oveľa viac zdrojov, než má priemerná osoba k dispozícii. Matka dieťaťa si uvedomuje a prejavuje svoje potreby blízkosti odlišným spôsobom než väčšina ľudí, je obozretnejšia čo sa týka tvorby a udržiavania blízkych emocionálnych väzieb. Nevníma alebo neočakáva pozitívne interakcie medzi ľuďmi ako rutinnú udalosť. V interpersonálnych situáciách sa necíti príjemne a druhí ju môžu považovať za dištancovanú. To nevylučuje zrelé a hlboké vzťahy matky dieťaťa s druhými, iba druhí ľudia ju môžu vnímať ako menej spoločenskú. Matka dieťaťa je pritom osobou, ktorá sa zaujíma o druhých v podobnej miere ako väčšina ostatných ľudí a má o nich realistické predstavy.

13. K otázke vplyvu rodičov na postoj dieťaťa a k sebe navzájom znalkyňa zistila, že súčasné konfliktné vzťahy rodičov voči sebe navzájom majú negatívny vplyv na maloletú. Dieťa má rada oboch rodičov a je pre ňu veľmi zaťažujúce vzájomné antagonistické postavenie rodičov. F. sa v súčasnosti snaží o postoj k rodičom na základe svojho emocionálneho vzťahu a postoj rodičov voči sebe navzájom čiastočne vytesňuje. Toto ale vedie k tomu, že dieťa je menej spontánne, viac premýšľa, je smutné, nevie sa sústrediť na školské povinnosti.

14. Z posudku ďalej vyplýva, že otec dieťaťa vnáša do výchovy konvenčnosť, spoločenské hodnoty - vzdelania, správania. Matka vnáša do výchovy emocionálnu blízkosť s dieťaťom. Materiálne a bytové podmienky sú na otcovej strane výhodné - väčší priestor, na druhej strane dieťa je v tom priestore osamotené. Materiálne a bytové podmienky na strane matky sú nevyhovujúce - menší priestor vzhľadom na počet bývajúcich, na druhej strane je tam matka, brat a deti z prvého manželstva súčasného manžela matky dieťaťa. Samotné maloleté dieťa sa v rozhovore aj pri projektívnom vyšetrení citových vzťahov orientuje viac na matku. Výchovné prostredie u otca dieťaťa formuje viac vzťah k povinnostiam, výchovné prostredie u matky prispieva viac k emocionálnemu sýteniu maloletej F..

15. Znalkyňa doporučuje styk dieťaťa s rodičom, ktorému nebolo zverené minimálne jedno popoludnie v týždni v dňoch školského vyučovania a aspoň jeden víkendový deň každý týždeň.

16. Zo správy z prešetrenia pomerov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec zo dňa 12.12.2016 súd zistil, že šetrenie v domácnosti matky bolo vykonané 09.12.2016. V čase návštevy bola matka hospitalizovaná pre problémy so žalúdkom. Z vyjadrenia manžela matky vyplývalo, že maloletá F. chodí k matke každý víkend v zmysle rozhodnutia súdu. Matka chodila za dcérou do školy, ale už nechodí, aby nenarúšala psychický stav dieťaťa. Podľa vyjadrenia manžela matky vzťah maloletej a jej matky je vzájomne citovo veľmi silný. Rodina obýva trojizbový byt, ktorý je vo vlastníctve rodičov manžela matky. Dve miestnosti sú zariadené ako detské izby z ktorých jednu obývajú dievčatá a druhú chlapci. Tretia izba je zariadená ako spálňa. Hygiena v domácnosti je na požadovanej úrovni. V byte je zavedená elektrina a je vykurovaný ústredným kúrením. Náklady na domácnosť predstavujú sumu 170,-Eur.

17. Zo správy o prešetrení pomerov rodičov zo dňa 15.03.2017 vyplýva, že otec pracuje ako starosta obce a má čistý mesačný príjem 750,-Eur. Poberá prídavok na dieťa v sume 23,52 Eur a uplatňuje aj daňový bonus. Žije v spoločnej domácnosti s maloletou F. a matkou D., ktorá má dôchodok v sume približne 400,-Eur mesačne. Spoločne obývajú rodinný dom vo vlastníctve starej matky maloletej, ktorý je v rekonštrukcii. Na dvore sa nachádza letná kuchynka, ktorá je momentálne využívaná ako kuchyňa. V dome má každý člen rodiny svoju izbu zariadenú pre jeho potreby. Ostatné priestory sú v prestavbe. Poplatky za bývanie činia 80,-Eur. Maloletá je v sledovaní ortopedickej ambulancie, od 20.02.2017 je po operácii šliach. Maloletá sa podrobila aj psychologickému vyšetreniu z dôvodu zlého sústredenia a pre podozrenie na dyskalkúliu. Otec nesúhlasí so zverením F. do osobnej starostlivosti matky a navrhuje, aby sa matka stretávala s dcérou jedenkrát za dva týždne. V súčasnosti je dcéra u matky každý víkend do pondelka rána. Matka platí výživné 30,-Eur. Ako starosta obce pôsobí v pondelok, streda a piatok, iné dni nepracuje. Pri obecných akciách je maloletá účastná, pretože ich chce absolvovať, ale len do doby nutnosti uloženia na nočný odpočinok. Schôdze prebiehajú v úradných hodinách. Školenia nie sú povinné. Pohostinstvo navštevuje 1 - 2x do týždňa asi na dobu jednej hodiny. Otec pije pivo, maloletá nealkoholické nápoje. Otcova matka má 82 rokov, ale primerane dobrý zdravotný stav, vie sa o seba a o druhého postarať. Matka pracuje vo firme A. T. D.. T.. ako predavačka. Jej netto príjem je 350,-Eur a stravné lístky za cca 80,-Eur. Poberá prídavok na dieťa v sume 23,52 Eur mesačne. Od 02.11.2016 je práceneschopná z dôvodu gravidity. Žije v spoločnej domácnosti s dospelým synom Jakubom, nar. 21.10.1998, študentom Strednej odbornej školy technickej v K., R. R. K., ktorý pracuje ako pekár a má príjem okolo 550,-Eur. V domácnosti žijú aj deti manžela T., V.. XX.XX.XXXX, žiačka 9. ročníka ZŠ, ktorá je prijatá na štúdium do Gymnázia v P. P., L., V.. XX.XX.XXXX D. R., V.. XX.XX.XXXX, žiaci ZŠ. Obývajú trojizbový byt vo vlastníctve Q. K.. V detských izbách sú poschodové posteľe. Maloletá s matkou trávi každý víkend od piatku, kedy ju vyzdvihne zo školy až do pondelka, kedy ju tam ráno odnesie. Platí výživné 30,-Eur. Je gravidná a termín pôrodu má stanovený koncom mája tohto roku. Žiada zveriť F. do svojej osobnej starostlivosti, prípadne do striedavej osobnej starostlivosti. Kolízny opatrovník vykonal aj pohovor s maloletou F. Q. v základnej škole, ktorú maloletá navštevuje. Maloletá komunikovala ochotne, bez známok nervozity alebo podráždenia. Na otázky odpovedala jasne, zrozumiteľne a spontánne. Potvrdila, že chodí k matke tak, ako to matka popísala a aj do pohostinstva s otcom v súlade s jeho vyjadrením. Prejavila záujem stráviť jeden týždeň v domácnosti otca a jeden týždeň s matkou. Striedanie si predstavuje v piatok poobede po odchode zo školy. Je si vedomá toho, že otec s týmto nesúhlasí, avšak jej vôľa tým nie je obmedzená. Bol vykonaný pohovor aj s triednou učiteľkou R.. Q.. Kolízny opatrovník navrhol striedavú osobnú starostlivosť. Poukázal aj na to, že maloletá je oboznámená so skutočnosťou, že matka očakáva narodenie ďalšieho dieťaťa, na ktoré sa teší a má premyslené nové usporiadanie izby, v ktorej bude matka s bábätkom.

18. Zo správy z A. T. D.. T.. súd zistil, že matka pracuje v predajni potravín na dve zmeny alebo na medzizmenu podľa harmonogramu, ktorý vypracúva vedúca predajne. Dopoldňajšia zmena je od 07.00 hod. do 14.00 hod., odpoľudňajšia je od 13.00 hod. do 19.00 hod.. Medzizmena trvá od 08.00 hod. do 15.00 hod.. Priemerný čistý zárobok matky je 379,08 Eur.

19. V konaní právna zástupkyňa matky uviedla, že žiada zmeniť výrok o výkone rodičovských práv a povinností matky k maloletej F. Q.L.. Poukázala na to, že matka obýva trojizbový byt, ktorý je funkčne zariadený, o čom predkladá aj fotodokumentáciu. Býva so svojím dospelým synom J., ktorý jej bol už tiež zverený, s manželom a jeho tromi maloletými deťmi. Napriek tomu, že v byte je viac osôb, každý má vlastnú posteľ, skriňu, písací stôl. Takto je pripravený byt aj pre maloletú. Deti sú riadne pripravované do školy, učia sa, čo vplýva aj na maloletú, ktorá sa tomuto učebnému režimu pozitívne prispôsobuje. Predkladá vysvedčenia manželových detí, z ktorých vyplýva, že majú dobré výsledky, čiže budú dobre vplývať aj na maloletú F. a evidentne manžel matky vie zabezpečiť starostlivosť o deti.

Z fotodokumentácie o bývaní otca vyhotovenej týždeň pred pojednávaním synom J. ďalej vyplýva, že otec nemá vytvorené dobré podmienky na výchovu. V dome sa rekonštrukcia nerieši. Tiež dáva na zváženie, že maloletá F. v čase, keď bola zverená do starostlivosti otca nemala v 1. triede ZŠ dobré študijné výsledky, mala dve trojky z matematiky a slovenčiny. Predkladám o tom žiačku knižku. Matka na rodičovské združenie nechodí, lebo dieťa je zverené otcovi, ale sa pravidelne informuje o študijných výsledkoch. Navyše matka už zriadila pre dcéru poistenie a sporenie, čo dokladuje. Poukazuje aj na záujem dieťaťa, ktoré sa samo vyjadrilo, že chce byť viac s matkou a u otca nemá vhodné podmienky. Otec nezvláda ženské práce. Síce býva s matkou, ale tá má 80 rokov, je po porážke a chodí o paličke. Maloletá sa zverila matke, že viackrát starej mame ušla, resp. že otec ju musí brávať so sebou na služobné jednania, lebo ju nemá kde nechať. Maloletá sa podrobila operácii s nohou, aj to zabezpečila matka spolu s odvozom a dovozom. Aj pri hospitalizácii u maloletej v nemocnici ležala matka, lebo si ju dcéra vyžiadala. Matka má aj auto, aj vodičský preukaz. Matka v prípade potreby požičala svoje auto otcovi, keď išiel na služobnú cestu a tiež viezla dcéru na rehabilitáciu namiesto otca. Z toho vyplýva, že matka nemá problém so súčinnosťou ohľadne dieťaťa, dokonca vypomôže otcovi. Konanie sa vedie od roku 2015, ale otec nedokázal, že sa vie lepšie postarať o dieťa. Z komplexného posudku matky otca z roku 2013 vyplýva, že už v tom čase bola menovaná na 60% postihnutá, odvtedy mala problém aj s bedrovým kĺbom. Maloletá T. bude od septembra študovať na Gymnázium v P. P. a bude bývať u starých rodičov, čiže nebude celý týždeň v domácnosti matky. S prihladením na uvedené okolnosti žiada, aby maloletá bola zverená matke a otcovi bolo určené výživné 200,-Eur. Jednak otcove pomery sú dobré, navyše otec má schopnosť na to, aby zarobil, kdežto matka je gravidná, čiže nevie zlepšiť svoje finančné pomery. Aj potreby dieťaťa vzhľadom na jej zdravotný stav si vyžadujú takúto výšku výživného okrem iného z dôvodu potreby špeciálnej obuvi, ktorá sa robí na mieru. Bude potrebná dlhotrvajúca rehabilitácia, na ktorú bude nutné zabezpečiť odvoz. S prihladením na stanovisko maloletej však navrhuje striedavú osobnú starostlivosť a určiť otcovi výživné 100,- Eur.

20. Matka na pojednávaní uviedla, že žiada o zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti. Myslím si, že má lepšie podmienky na výchovu ako otec. Zdôrazňuje, že sa stýka s dcérou veľmi málo, čo je zlé, pretože dcéra je na ňu naviazaná. Cez týždeň je maloletá u otca, kedy sa s ňou nevie ani len spojiť, pretože otec bráni telefonickému kontaktu a maloletá volá napr. z toalety, keďže z inokadiaľ nemôže, alebo volá ráno. U otca nemá vytvorené dobré podmienky. Otec sa nevie postarať o ženské práce, keď nie je prítomná jeho matka, nie je ani teplá strava. Matka otca má 83 rokov a má zlý zdravotný stav. Nedávno mala úraz a bola mesiac u svojej dcéry. Maloletá musí mať po operácii ortézu aspoň 10 - 12 hodín denne, ale liečebný režim doma nedodržiava, ortézu zhodí, pretože je bolestivá. Na toto by mal dohliadať otec, ktorý to nerobí. Ona by na liečbu dohliadala. Otec chodí na pracovné cesty alebo je mimo domu a ak ani stará matka nie je doma, tak maloletá je sama alebo trávi čas u susedov, z ktorých Š. majú len dospelých chlapcov, s ktorými ide na ihrisko. Zistila, že otec je v pohostinstve v pondelok a v stredu, kedy je otvorené, spolu s maloletou. Je to aj v čase, keď už mala byť v posteli. Navyše ona nebráni dcére stýkať sa s otcom, kdežto opačne tomu tak je. Napríklad otec hovorí dcére, ako sa vydala že "matka má teraz iné detičky", že sa jej nebude vedieť venovať, že si adoptovala iné deti a že ju nebudem chcieť, resp. nebudem mať na ňu čas po pôrode, čo nie je pravda. Od novembra 2016 je na rizikovom tehotenstve a i keď je zamestnaná v A., nechodí do práce. Na margo tvrdenia otca, že zrušila poisťku detí uvádza, že u syna bolo dôvodom dovŕšenia 18 rokov. Z poisťky mu kúpila notebook, oblečenie a robil si vodičský preukaz. Dcérina nová poisťka bola zlúčená s tou jej predchádzajúcou, teda neminula jej peniaze. Motorové vozidlo vlastní, má aj vodičský preukaz, nemám problém odviezť dcéru do školy, veď chodíva s ňou na aute od mala do P. P. Chce sa s dcérou podieľať aj na programe KUPOZ, z čoho ju však otec momentálne vedomo vynecháva, lebo vždy zoberie školskú tašku do Y., takže ona nemá školské potreby. Otec totiž tvrdí, že on jediný sa má s dieťaťom doma učiť, že mu to tak bolo odporúčané. Syn J. je v poriadku, má už 18 rokov a študuje za murára. Naposledy k jeho sebapoškodzovaniu došlo u otca, keď si vypil, lebo otec má doma vždy alkohol, pohádali sa a kým otec spal, tak si podrezal žily. Otec jej telefonoval a spolu išli do nemocnice.

21. Právny zástupca otca uviedol, že nesúhlasí s návrhom matky. Tvrdí, že návrh je účelový, podaný z dôvodu, aby sa matka vyhla vyživovacej povinnosti. Pri rozchode matka dobrovoľne súhlasila so zverením oboch detí otcovi. Má za to, že nie je daná taká zmena pomerov, aby došlo k úprave práv a povinností k maloletej F. Matka síce býva v trojizbovom byte, avšak spolu s F. by tam boli dokopy štyri maloleté deti a jedno dospelé dieťa. U otca má vlastnú izbu. Otec všeobecne má lepšie materiálne podmienky a navyše má aj viac času, pretože je sám, kdežto matka sa musí postarať aj o ďalšie deti. Preto sa otec vie lepšie venovať maloletej. Je síce zamestnaný ako starosta obce, avšak len na čiastočný

úväzok s výkonom práce v pondelok, v stredu a v piatok. Keď má porady, tie sú dobrovoľné a otec sa ich nezúčastňuje. Otec sa môže lepšie postarať o školskú prípravu dcéry aj preto, že dieťa je nahlásené na program KUPOZ na zlepšenie existujúcej poruchy sústredenia sa. Program je realizovaný tak, že dieťa chodí na 15-týždňovú prípravu k pedopsychológovi, začína sa s domácim tréningom, ktorého zúčastňuje dieťa najlepšie s jedným rodičom v tej istej časovej dobe, vhodné je 20-30 minút a každé tri týždne sa chodí na vyhodnotenie. Je otázka, či by toto matka zvládla vzhľadom k starostlivosti o viaceré deti, ako aj s prihliadnutím na termínu pôrodu, ktorý je koncom mája a potom po narodení ďalšieho dieťaťa. Otec to zvláda, pretože má na to vytvorené časové podmienky. Vzhľadom k operácii nohy je momentálne potrebné maloletú vozit' autom do K.. Matka a ani jej manžel nemajú vodičský preukaz. Otec má a vozí ju do školy. Manžel matky je pekár, pracuje poobede a v noci, čiže matka sa musí postarať o viaceré deti. Nie je pravdou, že otcova matka potrebuje starostlivosť o svoju osobu. Je schopná, plne funkčná a vie zabezpečiť aj stravu pre maloletú. Navyše maloletá má obedy v škole, takže nie je bez teplej stravy a cez víkendy pripraví stravu aj otec. Dieťa sa vyjadrilo pred otcom, že tento systém, že je v jeho domácnosti, mu vyhovuje. Myslí si, že pokiaľ kolízny opatrovník uviedol, že dieťa má záujem o striedavú osobnú starostlivosť, zrejme dieťa nepochopilo zmysel a význam tohto inštitútu. Aj triedna učiteľka sa vyjadrila, že maloletá je menej pripravená, keď prichádza od matky ako od otca. V tejto súvislosti poukazuje aj na vysvedčenie detí manžela matky, že ani z nich nevyplývajú najideálnejšie známky. Čo sa týka navrhovaného výživného 200,-Eur, je prehnane vysoké. Predkladá mzdové listy otca za január a február. Vo februári mal čistý príjem okolo 700,-Eur, v januári mal príjem vyšší, pretože bola preplatená dovolenka. Na požadovanú výšku výživného neexistujú ani odôvodnené potreby maloletej. Ortopedická obuv nie je až takou položkou, ako to uvádza matka, pričom táto ani nepredložila žiaden dôkaz, že by uvedenú obuv nakupovala. Navyše dodáva, že matka zrušila sporenie obidvoch detí a použila ich pre svoju potrebu. Záverom zdôrazňuje, že návrh matky nie je dôvodný a na strane otca sú lepšie materiálne aj osobnostné podmienky. Čo sa týka tvrdenia, že dieťa chodí do pohostinstva s otcom, samotná maloletá uviedla, že otec pije malinovku a jej kupuje a podobne. Žiada preto, aby nedošlo k zmene výkonu práv a povinností, len prípadne aby bol rozšíriť styk matky, ale nie zmenou výchovného prostredia. V prípade striedavej starostlivosti má za to, že nie je dôvod na určenie výživného.

22. Otec uviedol, že pre neho sú jeho deti prvoradé, čo zdôrazňuje. Považuje za potrebné spomenúť syna J., lebo v rozpore s údajom matky chlapec nie je v pohode, matka situáciu zľahčuje. J. chodí ku nemu na Y. často, takže to môže posúdiť. Našiel si v obci dievča a je predpoklad, že bude u neho často, pretože u matky sa nebude môcť stretávať priateľkou, lebo je tam veľa ľudí v jednom byte, čo synovi vadí. Naopak u neho má syn vytvorené podmienky. Čo sa týka synovho úrazu, poukazuje na to, že matka zle reagovala, čo preukazuje jej osobnosť a charakter. Hovorila totiž, že: "čo si mi to urobil", čím preukázala, že hľadela len na seba. Matka má hysterickú povahu, veľmi zle reaguje na situácie, čím deti negatívne ovplyvňuje. Aj keď mal syn vypité, urobila mu scénu, čím ho zhodila pred množstvom kamarátov tak, že J. bol nešťastný a bol by ju udrel, keby ho nezastavili. Maloletá F. na to reagovala tak, že mu povedala, že: "ja chcem mať nôž, aby som zistila, aké je to, čo robí J.", čo tiež preukazuje negatívny vplyv hysterickkej povahy matky. Na vyjadrenie maloletej dodal, že uvedené mu maloletá v skutočnosti nevravela, túto informáciu má od inej osoby. Poukazuje aj na to, že je v oveľa horšej situácii, ako matka. Dieťa je cez týždeň u neho, musí sa s ňou pripravovať do školy, čiže je v postavení toho prísnejšieho, ale zdôrazňuje, že pre neho sú deti prvoradé. Styk matky s dcérou nie je zriedkavý, pretože dieťa je u matky od piatku do pondelka, kedy ho matka vezie do školy. Takisto býva u nej cez sviatky, trávila tam už dvoje Vianoc. Výsledky v škole v 1. triede boli zlé aj preto, lebo matka robila "nájazdy" do školy, čo učiteľky jasne posúdili ako zlý vplyv na psychiku dieťa. Matka od tohto konania ustúpila až vtedy, keď boli volaní do riaditeľne a štyria pedagógovia ju presvedčili, aby sa takto nesprávala. Vie aj o prípade, ktorý mu hovorila pani učiteľka, že matka roztrhala na dcére pančuškové nohavice a dcéra mala povedať, že "zachráňte ma pani učiteľka". Matka má veľmi nízke vzdelanie, preto predpokladá, že jej nebude záležať ani na dcérinom štúdiu, nebude ju viesť k vyššiemu vzdelaniu tak, ako on. Dcéru obmedzuje v telefonickom styku s matkou preto, že matka voláva v nevhodnej dobe, teda vždy, keď sa učia. S dcérou sa učieva niekedy aj hodinu. To síce nie je až taká dlhá doba, ale má pokyn, ako sa má s dieťaťom učiť. Navyše niekedy ani nepočujú zvonit' telefón, pretože je to rodinný dom. Nesúhlasí s tvrdením maloletej, že by program KUPOZ sa mal učiť s oboma rodičmi, toto maloletej vravela matka. Jemu bol uvedený program interpretovaný tak, že dieťa sa má učiť len s jedným z rodičov. Tento program nie je učením, ale tréningom mozgu dieťaťa a aj rodiča, aby sa vedel s dieťaťom učiť a motivovať ho. Pretože program KUPOZ začína tromi týždňami, potom sa ide na preskúšanie výsledkov, chcel prvé tri týždne trénovať s dcérou sám a potom by samozrejme zapojil aj matku. Je pravdivé tvrdenie, že jeho matka bola mesiac u svojej dcéry, keď mala zdravotné problémy, ale maloletá F. nebola sama, veď bola s ním, kedy on je jej

milujúcim otcom, čo je postačujúce. Jeho matka mala mozgovú príhodu, čo jej postihlo reč, ale inak je v poriadku, chodí úplne sama s paličkou. Minule dokonca sadila a rýľovala a tiež občas varí, ale variť vie aj on. Elektroinštalácia v dome sa nedotýka obytných priestorov, takže nič nehrozí. Záverom zdôraznil, že matka sa nespráva zodpovedne už aj preto, že otehotnela, hoci sa predtým podrobila sekcii a lekári jej neodporučili ďalšie dieťa. Myslí si, že matka nebude vedieť zabezpečiť dieťa v čase pôrodu a prípadnej po pôrode už aj vzhľadom k zdravotnému stavu.

23. Svedkyňa R. Š. Q. uviedla, že maloletú F., ktorá je žiačkou 2. triedy, učí od 1. triedy. Môže povedať, že dieťa chodí do školy čisté, upravené. Nemá vymeškané hodiny a ktoré má, tie sú ospravedlnené. Teraz mala trochu viac vymeškaného, ale bolo to vplyvom operácie nohy. Príprava na školu u maloletej by však mohla byť lepšia. V tejto súvislosti svedkyňa zdôraznila, že nevie povedať, ktorý z rodičov by mal zabezpečovať prípravu, pretože nevie, kedy je u koho, keďže je striedavo u oboch. Musí však konštatovať, že posledný mesiac bolo vidieť zmenu. Evidentne bola maloletej venovaná vyššia starostlivosť. Ona už vlni signalizovala, že dieťa potrebuje individuálnu starostlivosť a v škole jej takúto individuálnu starostlivosť aj poskytuje. Prejedнала vec s otcom a s matkou, škola podala návrh k psychológovi na vyšetrenie maloletej a vie, že sa už zúčastnila psychologického vyšetrenia, kedy bolo zistené, že má vývinovú poruchu učenia. Podľa psychológa maloletá potrebuje individuálny prístup a väčšiu pozornosť na prípravu. F. má fotografickú pamäť, s čím by sa dalo pracovať, má teda šancu sa zlepšiť. Trošku zaostáva logika. Vie, že v súčasnosti sa dieťa zúčastňuje programu na zlepšenie pamäte a prípravy. Čo sa týka platieb do školy, boli zaplatené riadne a včas otcom. U platieb do družiny boli nejaké problémy, kedy sa nevie vyjadriť, ktorý z rodičov mal prispievať. Vie len o jednom incidente matky, keď prišla prezliecť dieťa, pretože nebola spokojná s tým, v čom prišlo do školy. Na tento prípad ju upozornili kolegyne. Potom pani riaditeľka volala oboch rodičov do riaditeľne. Keďže u toho nebola, bližšie podrobnosti nevie. Bolo to v zimnom období a zrejme to bol problém, že bola maloletá prezliekaná do pančúch na chodbe, kde a bola zima. O iných konfliktoch neviem. O stretoch medzi rodičmi má vedomosť, čo zle vplýva na dieťa a bol aj taký prípad, že bol konflikt medzi rodičmi v budove školy alebo pred školou a dieťa v ten deň napísalo písomku veľmi zle. Matka sa o dieťa zaujíma, dohodli sa, že bude informovaná počas konzultačných hodín, lebo sa nechce stretnúť s otcom dieťaťa. Maloletá má školské pomôcky, iba sa stalo, že niekedy nemá urobené úlohy. Vie o prípade, keď dieťa bolo u matky a nemala docvičenú matematiku a tiež naučenú básničku a jedenkrát nemala tašku, ale matka túto skutočnosť ospravedlnila, ale aj naopak, keď maloletú doniesol otec a nebolo dostatočne pripravené. Vie aj o sporoch medzi rodičmi o tom, u koho má dieťa byť. Nevie o tom, že by matka roztrhala pančuškové nohavice na maloletej.

24. Súd vykonal aj výsluch maloletej F. Q. za účasti kolízneho opatrovníka a triednej učiteľky bez prítomnosti rodičov. Maloletá jednoznačne prehlásila, že má záujem o striedavú starostlivosť, pričom uviedla, že by chcela, aby striedavá starostlivosť prebiehala tak, že začne v piatok u jedného rodiča, ktorého by si "užila", potom by išla od toho rodiča celý týždeň do školy a potom by nastala zmena a išla by k druhému rodičovi najprv cez víkend a potom by začali školské povinnosti.

25. Maloletá v ďalšom uviedla, že s otcom sa učí v rámci programu KUPOZ, ktorý program je pomáha. S matkou sa nemôže učiť, lebo otec nevydá potrebné pomôcky, lebo tvrdí, že by sa mala by učiť len s jedným z rodičov, kdežto psychológ, ktorého navštevujú hovoril, že by sa mala pripravovať s oboma rodičmi. Odkedy program KUPOZ funguje, tak s otcom sa učí tak, že príde zo školy, trošku sa pohrá a potom sa učia, avšak je to ešte len krátku dobu. Podľa vyjadrenia maloletej otec tvrdí, že u matky nemá pokoj, preto nesúhlasí so štúdiom u matky, to sa však nezakladá na pravde, lebo u matky sa učiť dá. Maloletá ďalej uviedla, že už s mamou rozmýšľali, ako zariadia izbu. Zdôraznila, že nevie o žiadnom konflikte medzi matkou a bratom, kedy by matka bola na brata kričala a tiež poprela, že by mu vravela, že chce nôž, aby vyskúšala to, čo urobil J.. "Ona žiaden nôž na Vianoce nechce, chcela by nové topánky", dodala. S deťmi manžela matky má dobrý vzťah, okrem T., s ktorou máva konflikty.

26. Kolízny opatrovník navrhol postupovať v zmysle písomnej správy a rešpektovať názor maloletej, ktorá navrhuje striedavú osobnú starostlivosť tak, ako ju sama popísala. Je totiž evidentné, že maloletá to má premyslené a je to prejav jej vôle.

27. Súd vykonal dokazovanie konštatovaním návrhu na začatie konania, rozsudkom Okresného súdu Lučenec 9P/40/2015, 5P/59/2015, vyjadrením k návrhu, mzdovými listami otca, potvrdením ÚPSVaR Lučenec o evidencii matky v zozname uchádzačov o zamestnanie, potvrdením o prijíme manžela matky,

pracovnou zmluvou matky a jej manžela, listom vlastníctva č. XXXX D. XXXX Q.. Ú.. X., čestným prehlásením rodičov manžela matky, rodnými listami maloletej F. Q. D. J. Q., uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici 14CoP 23/2016, správou zo ZŠ L. V. K., znaleckým posudkom Č.. X/XXXX, správami z prešetrenia pomerov, správou z A., fotodokumentáciou, mzdovými listami otca, výpisom známkov maloletých detí K. a podstatným obsahom spisu Okresného súdu Lučenec 9P/40/2015.

28. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

29. Podľa § 36 ods. 1, veta prvá a druhá Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

30. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine (ďalej len ZR) plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

31. Podľa § 62 ods. 2 citovaného zákona obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

32. Podľa § 62 ods. 4 citovaného zákona pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

33. Podľa § 62 ods. 5 citovaného zákona výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

34. Podľa § 75 ods. 1, prvá veta citovaného zákona pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

35. Podľa § 38 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

36. V prejednávanej veci súd vykonal dokazovanie v konaní o návrhu matky J. K. o zverenie maloletej F. Q. do jej osobnej starostlivosti. Prevedeným dokazovaním dospel súd k nasledovným skutkovým a právnym záverom. Maloletá F. Q., V.. XX.XX.XXXX, je v zmysle rodného listu č. 2820/2015 dcérou matky J. K., I. E. D. Y. Q.. Rodičia maloletej žili v spoločnej domácnosti 9 rokov, z ktorého vzťahu pochádza aj brat maloletej J. Q., V.. XX.XX.XXXX. Účastníci konania manželstvo neuzavreli. Matka v apríli 2015 opustila spoločnú domácnosť za účelom nového partnerského vzťahu s R. K., s ktorým neskôr uzavrela aj manželstvo. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec 9P/40/2015 zo dňa 18.08.2015 došlo k schváleniu rodičovskej dohody medzi rodičmi maloletých detí tak, že obe maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti otca Y. Q. a matka bola zaviazaná prispievať na výživu maloletého J. sumou 50,-Eur mesačne a na výživu maloletej F. sumou 30,-Eur mesačne. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 28.08.2015. Návrhom doručeným súdu 18.09.2015 žiadala matka obe deti zveriť do svojej osobnej starostlivosti, ktorému jej návrhu bolo vyhovené vo vzťahu k synovi J. rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 5P/59/2015-69 zo dňa 12.02.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k.14CoP/23/2016-93 zo dňa 29.04.2016. Čo sa týka maloletej F., súd prvého stupňa ju ponechal v osobnej starostlivosti otca, kedy matka v tejto časti rozsudok odvolaním napadla. Súd druhého stupňa vec vrátil na doplnenie dokazovania, pričom uložil preskúmať bytové pomery matky, ktoré sa od podania návrhu zmenili a vychádzať z týchto nových pomerov. Súd mal prihliadať aj na vyjadrenie svedkyne Š., ktorým bola spochybnená náležitá starostlivosť otca o maloleté dieťa a preskúmať okolnosť návštevy miestneho pohostinstva otcom s maloletým dieťaťom. Tiež mal súd

skúmať pracovnú dobu matky u nového zamestnávateľa vzhľadom k možnostiam vychovávať maloletú a vyhodnotiť možnosti starostlivosti oboch rodičov o maloletú F.. Tiež mal súd zistiť, akým spôsobom by bola matka schopná zabezpečiť návštevu školy maloletým dieťaťom a po zistení, u ktorého z rodičov existujú lepšie osobnostné predpoklady pre riadnu výchovu a zabezpečenie všestranného vývoja maloletej do budúcnosti rozhodnúť o zverení F. Q..

37. Súd preto vychádzal z intencií vyššie citovaného uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 29.04.2016. Zo znaleckého posudku znalkyne z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí a poradenská psychológia Y. R. X. Č.. X/XXXX zo dňa 11.11.2016, ktorého závery boli vyššie podrobne popísané súd zistil, že obaja rodičia majú osobnostné vlastnosti vhodné na výchovu dieťaťa, kedy osobnostné vlastnosti rodičov sú iné, každý z nich má určité negatíva, tie sú však doplnené inými pozitívami. Osobnostné vlastnosti oboch predurčujú byť dobrými rodičmi. Tiež obaja majú rovnaký negatívny vplyv na maloletú tým, že majú vzájomné konflikty, čo je pre dieťa zaťažujúce. Otec dieťaťa vnáša do výchovy konvenčnosť, spoločenské hodnoty, vzdelanie, matka emocionálnu blízkosť s dieťaťom. Otec má vytvorené lepšie materiálne podmienky, má väčší priestor v dome, na druhej strane je dieťa u neho viac osamotené. Matkine pomery a to materiálne a bytové podmienky nie sú dostatočné vzhľadom na veľký počet osôb v byte bývajúcich, avšak nevylučujú schopnosť matky zabezpečiť pre maloletú potrebné výchovné podmienky, teda neeliminujú matku z možnosti vychovávať maloletú dcéru. Tak by bolo len v prípade, keby prostredie matky škodlivo vplývalo na dieťa. Na druhej strane prítomnosť detí v domácnosti okrem najstaršej dcéry manžela matky majú na dieťa pozitívny vplyv a dieťa ich aj pozitívne vníma. Okrem toho maloletá T., s ktorou majú obe vzájomne negatívny vzťah, bude od septembra študovať v P. P. na gymnáziu, pričom bude bývať u starých rodičov, takže domov bude chodiť len na víkendy. Čo sa týka návštev pohostinského zariadenia otcom aj v sprievode maloletej bolo preukázané, že pohostinstvo v obci je otvorené len dva dni v týždni a maloletá pri týchto návštevách pije len nealkoholické nápoje alebo konzumuje cukríky, zmrzlinu a pod.. Tiež je notoricky známou vecou, že pohostinské zariadenia v obciach znamenajú predovšetkým pre mužskú časť obyvateľov aj akési miesto na spoločné stretávanie a keďže nebolo preukázané, že by primárnym dôvodom návštevy miestneho pohostinstva otcom bolo nadužívanie alkoholických nápojov (nadmerné pitie otca nebolo v konaní preukázané), preto súd túto okolnosť nepovažoval za okolnosť vylučujúcu náležitú starostlivosť otca o dieťa. Vo veci nebol skúmaný vplyv pracovnej doby matky na jej voľný čas a možnosti a schopnosti zabezpečiť výchovu maloletej, nakoľko bolo zistené, že matka je od 02.11.2016 práceneschopná z dôvodu gravidity, kedy nie je možné očakávať ani nástup matky do zamestnania pred pôrodom, nakoľko termín pôrodu má stanovený na koniec mája tohto roku, teda matka už nastupuje na materskú, ktorá začína 6 týždňov pred pôrodom. Súd v tejto súvislosti skúmal aj otázku, či matka vzhľadom na tehotenstvo, pôrodu a starostlivosti o novonarodené dieťa bude vedieť zabezpečiť výchovu maloletej F.. Súd je toho názoru, že matka už porodila dve deti, preto pre ňu pôrod a neskôr starostlivosť o novonarodené dieťa nepredstavuje také riziko, aby sa nevedela postarať o maloletú F.. V rodinách totiž pôrod a narodenie novorodenca znamenajú obmedzenie ženy z bežnej starostlivosti o domácnosť a o staršie deti len na veľmi krátku a dočasnú dobu. Nakoniec matka je zdravá a čo sa týka maloletej je aj dostatočne aktívna aj v tehotenstve, pretože pravidelne realizuje styk s maloletou F. a stará sa o svoju domácnosť. U otca otázka možností a schopností výchovy z hľadiska pracovného zaneprázdnenia nebola osobitne spochybnená, pretože otec pracuje iba na čiastočný úväzok a prípadné školenia si vie regulovať. Zabezpečiť návštevu školy maloletou F. je matka rovnako schopná ako otec, pretože bolo zistené, že matka vlastní motorové vozidlo a má aj vodičské oprávnenie, kedy vozidlo aj používa. Súd preto dospel k záveru, že obaja rodičia sú schopní zabezpečiť výchovu maloletej. K námietke otca, že matka nemá žiadne vzdelanie a že nebude mať záujem podporovať dcéru v štúdiu súd vyslovuje ten názor, že ide o predčasné tvrdenie otca, pretože dieťa navštevuje len 2. triedu ZŠ a matka sa preukázateľne o školu zaujíma. Taká matka, ktorá má záujem o svoje dieťa, ho určite nebude brzdiť v podpore o dosiahnutie vyššieho ako základného vzdelania.

38. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, že obaja rodičia sú schopní vychovávať maloletú F., súd ďalej skúmal, u ktorého z rodičov sú vytvorené lepšie výchovné podmienky. V tejto súvislosti však bolo povinnosťou súdu v zmysle § 38 ods. 1, 2 Civilného mimosporového poriadku zistiť aj názor maloletej a na jej názor prihliadnuť. Maloletá bola vypočutá súdom, nezávisle od toho kolíznym opatrovníkom a pohovor s ňou vykonala aj znalkyňa Y. R. X.. Vo všetkých prípadoch bolo bez akýchkoľvek pochybností zistené, že maloletá chce byť vo výchovnom prostredí oboch rodičov, kedy pokiaľ toto nie je možné naraz, lebo rodičia žijú oddelene, chce byť u každého z nich rovnako dlhú dobu, kedy v súčasnej dobe, v čase zverenia otcovi, preferuje aj podľa znalkyne matku. Maloletá aj napriek svojmu nízkemu veku má

v tejto otázke veľmi jasno a mala svoju budúcu výchovu podrobne premyslenú. Súd sa preto priklonil k jej názoru a vyhovel tak aj návrhu matky, ktorá súhlasila v priebehu konania aj so zverením maloletej do striedavej osobnej starostlivosti. Súd preto zveril maloletú F. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, kedy v starostlivosti sa budú striedať v týždenných intervaloch vždy od piatka, otec od párneho týždňa a matka od nepárneho týždňa. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že vzhľadom k dĺžke časového intervalu, kedy bola maloletá u matky vždy od piatku do pondelka, medzi rodičmi už akýsi druh striedavej starostlivosti fungoval aj doposiaľ. Bol však nevýhodný pre otca, ako to menovaný v konaní aj namietol, pretože u neho bolo dieťa vždy v čase školského týždňa a u matky cez víkendy a Vianoce. Spôsob striedavej starostlivosti určený súdom bude oveľa vyrovnanejší a spravodlivejší pre rodičov, kedy obaja budú môcť byť s maloletou nielen počas školského týždňa alebo len počas víkendov, ale striedavo, čo bude aj v prospech maloletej F.. Navyše v čase zverenia dieťaťa matke bude môcť otec absolvovať aj školenia a matka lepšie dozrie na dodržanie pokynov ortopéda, otec ale bude vedieť zasiahnuť v prípade problémov v škole. Rodičia sa tak budú doplňovať a ani matka nebude mať dôvod chodiť do školy za dcérou, keďže je bude mať u seba plné dva týždne v mesiaci. Zo správania matky totiž vyplýva, že matka je ochotná sa podieľať na výchove maloletej aj s otcom a spolupracovať s ním, avšak zrejme len z pocitu vytesnenia zo života dcéry zasahovala do výchovy otca v čase, keď bola maloletá zverená len jemu. V budúcnosti v prípade akejkoľvek zmeny pomerov môže byť úprava práv rodičov promptne súdom zmenená. Z uvedených dôvodov súd zmenil rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 9P/40/2015-24 zo dňa 18.08.2015 čo do výroku o zverení maloletej F. Q. do osobnej starostlivosti otca a zveril ju do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

39. S výrokom o zverení dieťaťa je spojené aj rozhodovanie súdu o výživnom. Otec žiadal výživné neurčiť a matka žiadala v prípade striedavej osobnej starostlivosti určiť výživné v sume 100,-Eur mesačne. Súd v konaní zistil, že otec pracuje ako starosta N. Y., pričom mal v januári príjem 1 253,31 Eur a vo februári 752,57 Eur, kedy vyšší príjem mal byť z dôvodu preplatenia dovolenky. V marci 2017 bola otcovi vyplatená mzda 862,73 Eur. V zmysle mzdových dokladov otca ten od januára 2015 do septembra 2015 dosiahol priemerný príjem 840,87 Eur tak ako to vyplýva z rozsudku Okresného súdu Lučenec č. I. 71 z opaku. Otec poberá daňový bonus 21,41 Eur a prídavok na maloleté dieťa v sume 23,52 Eur. Otec obýva rodinný dom spolu s matkou, ktorá má starobný dôchodok 400,-Eur. Poplatky za bývanie činia mesačne okolo 80,-Eur. Otec má jednu vyživovaciu povinnosť voči J. Q. vo výške 60,-Eur mesačne. Matka obýva trojizbový byt, kedy náklady na bývanie činia 140,-Eur mesačne. Žije s manželom R. K., ktorý pracuje ako pekár v Y. T..I..N.. X. s čistým mesačným príjmom okolo 550,-Eur. V spoločnej domácnosti bývajú deti manžela T. D. L. K. D. R. K., ako aj matkin syn J. Q.. Otec má výdavky na vozenie maloletej F. do školy z Y. E. K., kedy jedna cesta predstavuje 18 km, denne teda najazdí 72 km (18km x 4). Matka bude voziť maloletú do K. O. N. X., čo predstavuje 7 km denne (7km x 4) 28 km. Vychádzajúc z výpočtu na strane 6 rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 5P/59/2015-69 budú náklady otca na cestovnom pri striedavej starostlivosti činiť cca 65,-Eur v školskom roku a u matky cca 25,-Eur. Matka je zamestnaná v A. T. od 28.04.2016. Jej priemerný čistý zárobok činí 379,08 Eur, avšak menovaná v priebehu mesiaca apríl 2017 nastupuje na materskú, takže jej príjem bude nižší. Vychádzajúc z týchto údajov súd dospel k záveru, že primeraným výživným pre otca bude výživné v sume 100,-Eur mesačne na maloletú F., kedy súd vzal do úvahy aj náklady spojené s kupovaním zdravotnej obuvi a cestovným na rehabilitáciu po absolvovaní operácie nohy maloletej. Súd preto zaviazal otca na výživné v sume 100,-Eur mesačne. Vychádzal pritom z tej skutočnosti, že pokiaľ náklady na bývanie otca činia 80,-Eur, kedy polovicu hradí jeho matka s ním bývajúca, náklady na bývanie otca činia 40,-Eur. Otec platí výživné 60,-Eur na syna J. a cca 65,-Eur sú náklady na cestovné v súvislosti s cestou maloletej F. do školy. Príjem otca za I. štvrtrok v roku 2017 dosiahol 2 868,61 Eur, čo činí mesačne 956,20 Eur, kedy vzhľadom k tomu, že pracuje na polovičný úväzok, má otec aj iné možnosti zárobku. Naopak matka bude dostávať iba materskú a jej možnosti a schopnosti mať ďalší zdroj príjmov nie sú žiadne, preto podľa názoru súdu je daný dôvod na určenie výživného vo výške 100,-Eur mesačne s prihliadnutím aj na zvýšené potreby dieťaťa vzhľadom k jej veku.

40. Takto určené výživné je otec povinný zasielať k rukám matky vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

41. Výrok o trovách konania vyplýva z ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), ktoré uvádza, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon

neustanovuje inak. Nakoľko si účastníci trovy konania neuplatnili, súd vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá na náhradu trov konania nárok.

42. V súvislosti so znaleckým dokazovaním si znalkyňa Y. R. X. uplatnila znalečné v sume 436,96 Eur, ktorý obnos jej bol aj priznaný uznesením Okresného súdu Lučenec č. k. 5P/59/2015-176 zo dňa 08.03.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť 30.03.2017. Z toho 218,48,-Eur bolo zaplatené zo zálohy na trovy znaleckého dokazovania zloženej matkou maloletého dieťaťa v sume 300,-Eur a suma 218,48 Eur bola uhradená zo zálohy zloženej otcom tiež v sume 300,-Eur. Z uvedených dôvodov bude každému z účastníkov vrátený preplatok na znaleckom dokazovaní v sume 81,52 Eur a to samostatným uznesením súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Lučenec, Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa § 367 ods. 3 CMP uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.